

Verslag openbare vergadering commissies Ruimte en Samenleving 12 november 2018

Aanvang	19.30 uur
Plaats	raadzaal gemeentehuis te Heerde
Aanwezig	de voorzitters: S.J.L. Nienhuis (S) en G. van der Rhee (R) de leden (achter de namen van de leden is aangegeven bij welke commissie zij aan de vergadering deelnamen): CU-SGP: J. Tuinman (S), B.J. van der Linde (R), G. van der Rhee (S), H. Sellies (R) CDA: J. Grotenhuis-van der Horst (S), J. Kampherbeek (S), H.J. Mateman (R), S.J.L. Nienhuis (R) VVD: A. Jalink (R), G.J. Hardam-Postma (S, R), P. Oosterhof (S) GBP: W. Boeve (S), A.J. van Duren (R), J.W.J. van Ommen (S, R) PvdA: B. Horst (R), P.A.M. Mast (S, R), G. Vijge-Koning (S) D66/GL: A. van Dijk (S, R), G. Kwekkeboom (R), D.J. Landman-Kok (S) het college: wethouders H.J. Berkhoff (S, R), Y. Cegerek (S, R) en W.I. Meijer (S, R) de griffie: J. Kok, M. van der Veer
Afwezig met kennisgeving	S.I. van Amerongen, G.J. de Graaf, A.J. Tigchelaar, W. de Weerdt

5

Algemeen

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de vergadering om 19.30 uur en heet iedereen hartelijk welkom:

- 10 - Voor u op tafel ligt een uitnodiging voor de week van de omgevingsvisie. U bent uitgenodigd voor de themaraad op 19 november a.s. U bent ook van harte welkom bij één of meer programmadelen.
- Op tafel staat een traktatie van wethouder Cegerek, die onlangs jarig is geweest.
- 15 - Bij punt 12 Rapport Rekenkamercommissie "Toegang zorg en sociale draagkracht" is een vertegenwoordiging van de Rekenkamercommissie gemeente Heerde aanwezig: Voorzitter Corine Sluiter, externe leden Max van Oort en Bert Lokhorst, interne leden Erik Mateman en Geraldine Kwekkeboom en onderzoeker Frank Kriek.
- Er is afmelding ontvangen van:
- Mevrouw Van Amerongen. Zij wordt vervangen door mevrouw Landman.
 - Burgemeester De Graaf.

20

2. Melding van sprekers bij agendapunten en vaststelling agenda

- Bij agendapunt 15 heeft de heer Brouwer zich aangemeld als spreker.
- 25 - De fractie D66/GL heeft gevraagd om bespreking van hamerstuk 10: ontwerp vggg realisatie koetshuis en een dierenverblijf op landgoed Bonenburg. Mevrouw Landman: We hebben onze vragen al aan de wethouder gesteld. De voorzitter doet het voorstel om agendapunt 10 te bespreken na punt 17 en vraagt of er nog andere wijzigingsvoorstellen zijn. Dat is niet het geval en de agenda wordt gewijzigd vastgesteld.

3. Verslag commissievergadering Samenleving 16 oktober 2018

- 30 Er zijn geen vragen of opmerkingen en het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

4. Lijst met aandachtspunten, toezeggingenlijst en bestuursagenda

4.1 Aandachtspunten Samenleving

Er zijn geen vragen of opmerkingen.

Aandachtspuntenlijst Ruimte

5 Er zijn geen vragen of opmerkingen.

4.2 Toezeggingenlijst

10 Mevrouw Landman: Wat is de stand van zaken rondom de Horsthoekschool? Via de Horsthoekschool is de vraag bij de gemeente neergelegd of er bij hen een buitenschoolse opvang kan komen. D66/GL heeft begrepen dat de gemeente hier niet positief op heeft gereageerd. Is dat zo? Is er al voortgang wat betreft het onderhoud van de Horsthoekschool? Wethouder Berkhoff: De aanvraag voor renovatie en vernieuwbouw is afgewezen. Er is recent nog bestuurlijk overleg met de school geweest, waarin naast de afgewezen renovatie ook aan de orde is geweest wat het betekent om het achterstallig onderhoud weg te werken. Dat ligt er niet om, want in de school zijn 2 asbestlagen.

15 Iedere renovatie wordt daardoor automatisch een grote renovatie/vernieuwbouw, die juist is afgewezen. De kosten om de huidige school te verduurzamen overstijgen de kosten voor renovatie of totale nieuwbouw. Vanuit de directie van de school ligt er een vraag bso binnen te halen. In het licht van deze ontwikkelingen hebben we dat even afgehouden. Gaan we nieuwe huurders binnenhalen in een gebouw dat zeer kwetsbaar is? Tot op heden hebben we geen beroep of bezwaar van het bevoegd gezag gezien tegen ons besluit wat betreft het hanteren van onze

20 huisvestingsverordening m.b.t. de 2 kilometernorm. De heer Tuinman: Ons is ter ore gekomen dat ook naar bso opvang wordt gezocht binnen Veessen. Is de wethouder hiervan op de hoogte? Vinden er gesprekken plaats met deze bso organisatie? Wethouder Berkhoff: De vraag komt van de directie en de medezeggenschapsraad van de school. Zij leggen ons de vraag voor vanuit de organisaties die binnen onze grenzen bso leveren.

25 Mevrouw Vijge: op 28 mei hebben we vragen gesteld over de aangevraagde omgevingsvergunning door de motorsportvereniging. Het college heeft daarop aangegeven in eerste instantie geen medewerking te willen verlenen aan de gevraagde uitbreiding van motorsportactiviteiten en een nadere bestudering van de aanvraag te zullen doen. Van bezorgde omwonenden ontvingen wij een bericht dat er een ontwerpbesluit aan zit te komen en we ontvingen hun petitie. Ik neem aan dat u die ook heeft ontvangen? We zijn dan ook erg benieuwd naar de huidige stand van zaken en wanneer we hier meer informatie over kunnen verwachten. Wethouder Berkhoff: Er komt binnenkort een voorstel naar de commissie om daar met elkaar over van gedachten te wisselen.

30 De heer Kampherbeek: De toezegging voor 18 december voor een overzicht m.b.t. zonnepanelen is doorgeschoven naar 1 april 2019. Waarom is dat? Het levert geld op en u stelt het alleen maar uit. Wethouder Meijer: We willen graag de datum van 1 april aanhouden, want dat geeft ons de gelegenheid de inventarisatie die we momenteel maken, zorgvuldig af te ronden. Dan kunnen we het in een breder perspectief zetten. De heer Kampherbeek: Waar bent u dan mee bezig?

35 Wethouder Meijer: Er moet ook opbrengst zijn en dat willen we graag in kaart brengen. Omdat er meer dingen in meespelen, wil het college graag tijd om dit zorgvuldig voor te bereiden.

40

4.3 Bestuursagenda

Er zijn geen vragen of opmerkingen.

45 **5. Spreekrecht publieke tribune over punten die niet op de agenda staan**
Hiervan wordt geen gebruik gemaakt.

Hamerstuk

50 **6. Vaststelling bestemmingsplan "Heerde Dorp, 12e herziening (Brugstraat 2)"**
Conclusie: de commissie stemt in met behandeling in de raad als A-onderwerp.

7. Ongewijzigd vaststellen bestemmingsplan Veesser Enkweg 47

55 Conclusie: de commissie stemt in met behandeling in de raad als A-onderwerp.

8. Ongewijzigd vaststellen bestemmingsplan "Buitengebied West, Wezeweg 43-1, Heerde"

Conclusie: de commissie stemt in met behandeling in de raad als A-onderwerp.

9. Vaststelling Mandaatbesluit gemeenteraad griffier Heerde 2018

Conclusie: de commissie stemt in met behandeling in de raad als A-onderwerp.

10. Afgeven ontwerpverklaring van geen bedenkingen voor de realisatie van een koetshuis en een dierenverblijf op landgoed Bonenburg aan de Bonenburgerlaan 41 te Heerde Landgoed Bonenburg

Dit wordt na agendapunt 17 behandeld.

11. Verordening jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning gemeente Heerde 2019

Conclusie: de commissie stemt in met behandeling in de raad als A-onderwerp.

Raadsvoorstellen Samenleving

12. Rapport rekenkamercommissie Heerde "Toegang zorg en sociale draagkracht Heerde"

Introductie onderwerp: De Rekenkamercommissie gemeente Heerde heeft onderzoek gedaan naar de wijze waarop de toegang tot de zorg is georganiseerd en hoe de afweging van de sociale draagkracht daarbinnen plaatsvindt.

De Rekenkamercommissie stelt voor:

1. Kennis te nemen van het onderzoek Toegang zorg en sociale draagkracht Heerde.
2. In te stemmen met de conclusies en aanbevelingen van de Rekenkamercommissie Heerde.
3. Het college te verzoeken:
 - a. voor de aanbevelingen een plan van aanpak op te stellen en aan de raad toe te zenden;
 - b. de status en ontwikkelingen van de uitvoering daarvan te registreren en te borgen;
 - c. de raad jaarlijks te informeren over de stand van zaken.

Voorzitter Corine Sluiter en onderzoeker Frank Kriek van Regioplan zullen een korte toelichting geven en zijn vervolgens beschikbaar voor het beantwoorden van vragen.

Toelichting Rekenkamercommissie

Mevrouw Sluiter: Ik ben erg blij het eerste rapport van de nieuwe Rekenkamercommissie gemeente Heerde aan te kunnen bieden. Een rapport waarin wordt ingegaan op de resultaten, aanbevelingen n.a.v. een extern onderzoek naar de toegang tot zorg en de wijze waarop de sociale draagkracht binnen de toegang tot zorg wordt getoetst, gekozen op basis van een shortlist van de gemeenteraad. Dit onderzoek is uitgevoerd door de heer Kriek van Regioplan. De Rekenkamercommissie heeft als doel met dit rapport de gemeenteraad inzicht te geven in de wijze waarop de gemeente Heerde, op basis van vastgestelde kaders, uitvoering geeft aan het functioneren van de toegang tot zorg en toetsing van sociale draagkracht bij de toegang. Afbakening van het onderzoek heeft zich vooral gericht op het functioneren van het centrale loket. Het onderwerp toegang tot zorg is juist nu met de transformatieopgave in het sociaal domein een zeer actueel onderwerp. In de visie van het rijk is het nodig dat er ontkokerd wordt. Gemeenten zijn de aangewezen bestuurslaag om dit te realiseren. Zij kunnen voorzien in noodzakelijke integraliteit en maatwerk. Zij kunnen ook beter inspelen op de rol van het sociaal netwerk rond de inwoner. De belangrijkste transformatie in het sociaal domein vindt echter vooral plaats in de uitvoering van het nieuwe beleid en concentreert zich op de toegang tot zorg. 2 bevindingen uit ons onderzoek wil ik met u, in gedachte van bovenstaande, even aanstippen. In dit onderzoek kunt u terugvinden dat de gemeente toegang tot zorg in verschillende kolommen heeft georganiseerd; WMO-, Jeugd- en Participatietoegang. En dat de toegang via gecontracteerde partners loopt. Eén van de bevindingen in het rapport relateert hier aan, nl. dat het integraal werken nog onvoldoende uit de verf komt, waardoor er weinig aansluiting lijkt tussen beleid en uitvoering. Zoals u heeft kunnen lezen in het

rapport en de reactie van het college, is inmiddels aangekondigd dat er 1 toegang ingesteld gaat worden. Dat draagt bij aan de nodige integrale benadering. Nadrukkelijk het zoeken van verbinding met het voorveld is van belang voor de inzet op preventie en vroegsignalering. Een ander belangrijk element in het onderzoek is de informatievoorziening aan de gemeenteraad. Een aanbeveling hierbij is deze meer te richten op het resultaat in het sociaal domein. Enerzijds financiële informatie, anderzijds ook informatie over de vastgestelde beleidsdoelen en de mate waarin deze bereikt worden. Dat zijn belangrijke onderdelen van de controlerende taak van de gemeenteraad. Wij hebben de gemeenteraad hiermee inzicht en handvatten willen geven voor een vervolggesprek om verder vorm te kunnen geven aan de transformatie. Zoals we met elkaar hebben afgesproken bij de start van deze Rekenkamercommissie, is een missie en visie geformuleerd waarin staat dat het ons doel is om te leren, informatie te delen en kennis op te bouwen, te spiegelen en niet te confronteren. Op deze wijze hebben wij onze aanbevelingen ook opgebouwd. De gemeente is zeker goed op weg, maar op onderdelen kan het beter. We hebben ook gezien dat al vorm en inhoud wordt gegeven aan de doorontwikkeling van de gemeentelijke toegang in het sociaal domein. Onder meer met de aanpak 0-100 en de ontwikkeling van een nieuwe monitor sociaal domein. Wij zien hierin dat resultaten van dit onderzoek onderstreept worden en de Rekenkamercommissie zal met enthousiasme blijven volgen hoe de gemeenteraad hier vervolg aan zal geven.

Toelichting de heer Kriek

Ik heb hier 4 maanden lang onderzoek gedaan naar de toegang tot de jeugdzorg. Ik heb met veel personen gesproken en veel beleidsdocumenten bekeken. In al die gesprekken, zowel op ambtelijk niveau als bij de externe uitvoerders en de uitvoerders van het loket, ben ik veel enthousiaste mensen tegengekomen, die bijzonder zijn begaan met de cliëntèle en het beleid dat hier ten uitvoer wordt gebracht. Zij weten goed wat er in Heerde speelt en kennen hun cliënten goed. Daar mag je als gemeente blij mee zijn. Dit is een basis die volop mogelijkheden biedt om de uitvoering verder uit te bouwen, richting de doelen en idealen die in de meest recente nota van 0-100 zijn geformuleerd. We hebben eerst naar het beleid gekeken. Dat dateert al van voor de transitie. In 2014 zijn de beleidsuitgangspunten neergelegd in een nota. Toen is ervoor gekozen de toegang langs de 3 traditionele kolommen te laten plaatsvinden. Tegelijkertijd werd in de nota's gesproken over integrale toegang. Wij constateren dat die 2 op gespannen voet met elkaar staan. De toegang jeugdzorg is anders dan de toegang WMO. Het komt bij de integrale gespreksvoerders bij elkaar, maar wij hebben gezegd of je je moet afvragen of dat nog een constructie is die van deze tijd is. Dat heeft te maken met integraal willen werken, zoals dat in alle nota's en uitgangspunten is neergelegd, maar in de praktijk nog niet integraal genoeg werken. De toegang in Heerde is best ingewikkeld. We hebben gelukkig kunnen constateren dat de burger daar niet al te veel last van heeft. Vanuit de cliëntenonderzoeken zijn geen signalen gekomen dat men moeite heeft de toegang tot de zorg te vinden. Maar, gezien de toenemende complexiteit van de zorgvraag, zou je je moeten afvragen of je die integraliteit niet meer moet gaan borgen in de toegang. Wij zien ook dat beleid en uitvoering op gespannen voet met elkaar staan. Als je in je beleid zegt dat je de toegang integraal wilt vormgeven, maar je doet dat in de uitvoering niet integraal genoeg, dan zit daar spanning in. Een andere spanning is dat in het beleid een zware wissel wordt getrokken op de integrale gespreksvoerders als degenen die bepalen wat de zwaarte van de problematiek is. Een deur verder zit degene die moet beoordelen of de indicatie wordt toegekend. Je hebt dus alles in eigen hand. Die constructie zie je niet veel meer. Hier is bewust voor gekozen, maar je moet je afvragen of dit toekomstbestendig is. In Heerde wordt (terecht) zwaar ingezet op het verbinding zoeken tussen instanties en instellingen in het voorveld. Dat zijn de plekken waar problemen zich als eerste manifesteren, zoals scholen, sportclubs en kerken. Door samen te werken kunnen we meer zien, kunnen we er vroeger bij zijn, eerder signaleren en beter preventief werken. Die samenwerking stond van meet af aan hoog in het vaandel van de gemeente Heerde en heeft in elke beleidsnota de prioriteit gekregen die het verdient. Kijkend naar de uitvoering, moet je constateren dat die samenwerking pas onlangs, met de Nota 0-100 een boost heeft gekregen en eerder niet goed van de grond is gekomen. Dat is jammer, maar ook begrijpelijk. Er is in Heerde veel geïnvesteerd in samenwerking met huisartsen, maar het is nog niet goed van de grond gekomen. Bij andere gemeenten waar ik dit onderzoek doe, zie ik exact hetzelfde. Het wil niet zeggen dat de gemeente Heerde het niet goed doet, maar het duidt op een weerbarstige problematiek om tot goede

samenwerkingsafspraken te komen. In Heerde zijn de huisartsen verantwoordelijk voor 40% van de toewijzing van geïndiceerde jeugdzorg. Als je daar goede samenwerkingsafspraken kunt maken, ben je in staat controle op de toegang tot zorg uit te oefenen. Dat is nu maar beperkt het geval. In het rekenkameronderzoek hebben we een reconstructie gemaakt hoe in de periode 1 januari 2015 tot
5 einde 2017 de informatievoorziening college-gemeenteraad is verlopen. De raad is op veel momenten geïnformeerd over aspecten van de jeugdzorg. In het begin is een prachtige monitor sociaal domein gemaakt, maar er is slechts 2 keer langs die lijn gerapporteerd. Daarna is dat niet meer gebeurd en dat is erg zonde. In die andere gemeenten waar ik onderzoek doe, zie ik hetzelfde; er wordt gerapporteerd van onderop vanuit de beschikbare informatie die in het uitvoeringssysteem
10 zit. Maar je ziet dan dat die uitvoeringsinformatie niet wordt doorvertaald naar beleidsinformatie en aan de gemeentelijke doelen wordt gekoppeld. Dat maakt het lastig om als gemeenteraad te beoordelen in welke mate je doelen daadwerkelijk worden bereikt. Dat speelt in Heerde ook, maar hier wordt door de ambtenaren hard aan gewerkt, dus dat gaat verbeteren.

15 **Vragen aan de heer Kriek**

De heer Kampherbeek: Hoe stelt u zich het vervolg van het geheel voor? De heer Oosterhof: De heer Kriek heeft volgens een opdrachtverstrekking gewerkt. Had er nog breder kunnen worden onderzocht, om een nog beter oordeel te kunnen vellen? De heer Kriek: Een opdracht kan altijd breder. Uit de reactie van het college heb ik begrepen dat men graag had gezien dat de opdracht
20 zich had uitgestrekt tot het bepalen van de sociale draagkracht in Heerde. Dat had onderdeel van de opdracht kunnen zijn, maar dan was het een gigantisch groot onderzoek geworden. Dat had een ander onderzoek gevergd. Nu hebben we gefocust op de toegang, de samenwerking van de toegang met instanties in het voorliggend veld, de samenwerking van de toegang met de achterliggende hulpverleningsinstellingen, zowel vanuit de WMO als de Jeugdzorg. We hebben een redelijk complete
25 opdracht gekregen en hebben daarom een goed, compleet en volledig beeld kunnen krijgen van de manier waarop de toegang in de gemeente Heerde is gerealiseerd en hoe er vanuit die toegang wordt gewerkt aan de inschatting van de sociale draagkracht van mensen die hulp en ondersteuning zoeken. Er zijn veel instrumenten om de draagkracht van cliënten in kaart te brengen, zowel van de individuele cliënt als zijn of haar netwerk. Alle instrumenten die daarvoor zijn, heb ik teruggezien in
30 het beleid, de verordeningen en de besluiten en die worden in de praktijk als zodanig gehanteerd. Daarom ook een compliment aan de uitvoerders, want zij doen het best goed.

Eerste termijn

Mevrouw Van Dijk: We hebben het rapport met interesse gelezen. Compliment daarvoor. We zijn
35 ons bewust dat de transformatie in het sociaal domein een complex proces is. De rode draad in het rekenkamerrapport is, volgens ons, dat er onvoldoende bundeling van informatie plaatsvindt. Op basis van deze registratie is er geen goed beeld van doelgroepen en hun problematiek om te oordelen of de doelgroepen wel in voldoende mate worden bereikt. Sturen op doelrealisatie is hierdoor niet mogelijk. Hoe kan de raad dan haar controlerende rol vervullen en beoordelen of de beleidsdoelen worden gehaald? Kennis is aanwezig bij de individuele hulpverlener en instanties.
40 Door korte lijntjes zie je dat de toeleiding naar zorg in Heerde vaak goed gebeurt. Dat levert meestal een tevreden klant op, maar trends en ontwikkelingen zijn onvoldoende in beeld en er is onvoldoende beleidsinfo. Dat baart ons zorgen. Lukt het de organisatie om in 2019 beleid en financiële info te leveren aan de raad? Dat moet niet alleen op de planning- en controlmomenten, maar op meerdere momenten in het jaar. In de nota Inrichting sociale infrastructuur en toegang
45 wordt gesteld dat de transformatiegedachte behelst dat meer de nadruk komt op preventie. In het rekenkamerrapport kunnen we lezen dat de samenwerking en vroegsignalering onvoldoende is. Een gedeelde visie is noodzakelijk. Overleg met instellingen, organisaties en vooral de huisartsen zal, wat ons betreft, een grote prioriteit moeten krijgen, zodat we o.a. voorkomen dat doorverwijzing naar te dure zorg plaatsvindt. We zouden graag van de wethouder horen welke ideeën er bij de organisatie leven om tot zo'n gedeelde visie te komen. In hoeverre is de onderzoeksleider van mening dat kunst en cultuur ook een beleidsveld zijn die in preventie aan bod kunnen komen? Dat
50 antwoord hebben wij niet in uw rapport gelezen. In januari 2017 heeft de raad ingestemd met uitbreiding van de formatie met een preventieregisseur. In het rapport van de Rekenkamer lezen wij dat de kerngroep preventie medio 2018 nog niet bijeen is geweest. Wat is daar de reden van? De
55

Rekenkamer concludeert dat integraal werken nog niet aan de orde is en adviseert het college het werken vanuit de 3 kolommen te heroverwegen. Bij de Algemene Beschouwingen heeft D66/GL, samen met de VVD, gevraagd nog eens kritisch naar de organisatie te kijken en met name wat betreft het sociaal domein. Wij onderschrijven ten eerste de aanbevelingen van de
5 Rekenkamercommissie en vragen het college het werken vanuit de 3 kolommen nog eens kritisch onder de loep te nemen en te kijken naar scheiding beleid binnen de gemeentelijke organisatie en uitvoering eventueel buiten de gemeentelijke organisatie. Van de onderzoeksleider krijgen we nog graag wat meer toelichting waarom het juist een belemmering is om goed te werken, zoals we het nu hebben georganiseerd. We adviseren de wethouder ook nog eens te kijken hoe omliggende
10 gemeenten e.e.a. hebben georganiseerd. Vooral omdat we in de toekomst samengaan met Epe en Hattem.

De heer Van Ommen: De Rekenkamercommissie heeft een uitgebreid onderzoek gedaan naar de toegang binnen het sociaal domein. Hiervoor hartelijk dank vanuit GBP voor dit zeer uitvoerige
15 onderzoek. We willen even ingaan op een aantal dingen die vooral gericht zijn aan het college. We vonden de rapportage en de conclusies erg duidelijk.

Ik wil graag eerst ingaan op wat we als raad exact gaan besluiten bij dit raadsvoorstel, waarbij ik 2 vragen heb. In het raadsvoorstel wordt het college verzocht om ervoor zorg te dragen dat de status
20 van en ontwikkelingen in de uitvoering van door de raad aangenomen aanbevelingen van de Rekenkamer geregistreerd en geborgd worden. Heeft het college al een idee hoe dat gedaan gaat worden? Ook wordt verzocht de raad in een jaarlijkse rapportage te informeren over de stand van zaken. Deze rapportage omvat in ieder geval hoe de aanbevelingen zijn opgepakt, wat er gedaan is en of dit conform de afspraken gebeurt. Geweldig punt. Daar kunnen we helemaal achter staan.
25 Vooral de laatste zin doet ons deugd. Wat er gedaan is en of dit conform de afspraken gebeurt, gaan we met interesse teruglezen. Ook daarbij is de vraag hoe vaak, wanneer en hoe?

In de conclusies kunnen we lezen dat men over een aantal zaken zeer tevreden is. Dat is erg fijn om te horen. Vooral het feit dat gesteld is dat Heerde zijn cliënten en behoeften goed kent, is natuurlijk
30 van levensbelang. We zijn erg blij om dat te vernemen. Toch is er ook een duidelijk kritiekpunt. De Rekenkamercommissie stelt dat de informatievoorziening over met name de resultaten die geboekt worden in het sociaal domein aan de gemeenteraad van Heerde niet voldoende zijn om de raad daadwerkelijk in staat te stellen te controleren of de gemeente op koers ligt om de beleidsdoelen te realiseren. Dat vinden we wel een schokkende conclusie, want in de Algemene Beschouwingen van
35 de afgelopen week hebben we al kritiek geuit op communicatie. Het college gaf toen al als antwoord zich niet te herkennen in onze kritiek. Vreemd is dan te horen dat de Rekenkamercommissie in dit onderzoek eenzelfde conclusie trekt.

Dan de reactie van het college op de conclusies van de Rekenkamercommissie m.b.t. de
40 communicatie richting raad. Het college geeft aan zich niet te herkennen, omdat het de raad veelvuldig en uitgebreid geïnformeerd heeft. Misschien kan er een misverstand bestaan over wat dan goede communicatie precies inhoudt, maar ons gaat het niet om kwantiteit, veelvuldig en uitgebreid, maar over kwaliteit, over voorlichten en informeren. Dus wij zouden liever wat minder vaak informatie onze kant op zien komen, maar meer waar we om vragen. Dat zijn vooral getallen.
45 Fijn dat men de mening deelt dat de informatievoorziening zich meer moet richten op de controlerende taak van de gemeenteraad. Daar zitten we hier voor.

Maar misschien de allerbelangrijkste vraag, ook om akkoord te kunnen gaan met dit voorstel: Betekent het feit dat het college het niet eens is met de conclusie uit het onderzoek ook dat men
50 hier geen actie op gaat ondernemen? M.a.w. gaat het college een plan van aanpak opstellen om te voorkomen dat eenzelfde conclusie in een eventueel toekomstig rapport niet weer getrokken hoeft te worden? De heer Kriek stelde al dat de ambtenaren al druk bezig zijn. Dus waarschijnlijk kunt u mij geruststellen.

Mevrouw Hardam: De VVD fractie dankt de Rekenkamercommissie Heerde voor dit uitgebreide onderzoek naar de wijze waarop de toegang tot zorg en ondersteuning in Heerde is geregeld. Het resulteerde in het rapport Toegang zorg en sociale draagkracht. Ook dank aan het college voor de uitgebreide reactie op dit rapport. Een kanttekening van onze kant op voorhand, is toch wel de lange doorlooptijd die dit traject heeft gekost. Op 14 februari 2017 werden wij door de Rekenkamer al geïnformeerd over de onderzoeksopzet. Nu, eind 2018, kun je bijna stellen dat het rapport is ingehaald door de werkelijkheid. Dit omdat de gemeente Heerde in 2018 is gestart met de aanpak 1- 100, en in maart 2018 de beleidsnotitie 'Samenwerking binnen de sociale infrastructuur Heerde' gerealiseerd is. En inmiddels is, tijdens de themaraad van 8 oktober jl., de nieuwe integrale monitor sociaal domein ook al gepresenteerd. Dat neemt niet weg dat we het rapport met belangstelling hebben gelezen en een paar opvallende zaken tegen het licht willen houden.

Werkprocessen

De uitgeschreven werkprocessen beschrijven de betrokkenheid van veel verschillende personen bij het aanvragen, beoordelen, beschikken, toekennen en beëindigen van maatwerkvoorzieningen. Voor de werkprocessen jeugd zijn dat respectievelijk de gespreksvoerder jeugd, de medewerker sociaal domein jeugd, de integrale kwaliteitsmedewerker, de bevoegd mandataris. Bij het werkproces WMO zien we zelfs een stroomdiagram! Wij willen een oproep doen om deze processen in het kader van de ombuigingsvoorstellen en -bezuinigingen nog eens tegen het licht te houden. Wellicht kan er een stap tussen uit, of kunnen taken worden samengevoegd.

De problematiek

Met verbazing lezen wij dat in beperkte mate bekend is met welke problematiek WMO cliënten in Heerde te maken hebben. Er zijn geen uitgebreide analyses over de aard en omvang van de vraag naar WMO voorzieningen in Heerde. De aanbieders van AVR en AVSLH hebben daarover ook niet gerapporteerd aan de gemeente. Over het jaar 2017 is alleen een 'financiële productieverantwoording' aangeleverd en geen inhoudelijke verantwoording. Dit onderschrijft de vermoedens van de VVD fractie. Vérian krijgt een zak met geld van de gemeente, maar de gemeente krijgt geen informatie van Vérian over aantallen, aard en omvang van de problematiek. Het CJG registreert alleen meervoudige problematiek. Dit wordt vastgelegd in dossiers. Het is echter niet mogelijk op basis van deze dossiers geaggregeerde cijfers te genereren over de aard en omvang van de jeugdproblematiek in Heerde. Dat is een raar gegeven! Zeker gezien het feit dat de VVD altijd heeft ingezet op preventie en dat dan zeker en vooral te doen bij onze jeugd. Kan de wethouder dit uitleggen? Erger nog: de doelgroepen van de WMO en de Jeugdzorg zijn in beperkte mate in beeld bij de gemeente. Het CJG, het digitale zorgloket en de zorgaanbieders registreren weliswaar de zorgvragen waarmee burgers bij het CJG aankloppen, maar deze registraties worden niet gebruikt om geaggregeerde beleidsinformatie op te stellen die de gemeente kan gebruiken om het zorgaanbod beter af te stemmen op de zorgvraag. Dat is toch te gek voor woorden en hoe verhoudt dit zich dan tot preventie? Bij de aanstelling (eind 2016) van een preventieregisseur en andere fte's voor preventie, was een aanzienlijk bedrag in Euro's gemoeid. Meer dan een ton. De VVD heeft destijds gepleit voor resultaatmeting. Zo moeilijk is dat niet. Je begint met een bepaalde caseload; de zogenaamde nulmeting. Je kijkt na een jaar of de caseload is verminderd. Simpel toch. Nu moeten we lezen dat met de instelling van een Kerngroep Preventie dit speerpunt in het beleid een nieuw impuls moet krijgen. En vervolgens dat deze kerngroep medio mei 2018 nog niet bij elkaar is gekomen. Wij vragen ons dan af wat er wel gebeurt en of ook hier niet gekeken kan worden naar een bezuiniging in fte.

De controlerende taak van de gemeenteraad

De dummyrapportage aan de raad van maart 2015 beloofde veel: rapporteren vanuit de centrale doelstellingen van het beleid, elk kwartaal/half jaar, zowel beleidsinhoudelijk als financieel, inclusief een analyse van trends. In de afgelopen periode is echter maar twee keer gerapporteerd conform dit format. De VVD heeft hier in de afgelopen jaren herhaaldelijk naar gevraagd. Helaas steeds tevergeefs. Dat we nu bevestigd worden door de Rekenkamercommissie dat wij veel te weinig zijn geïnformeerd om de raad daadwerkelijk mee te nemen en in positie te brengen, doet ons deugd. Maar wij nemen dit het college wel kwalijk! Ergo: de Rekenkamer stelt in haar rapport op blz 31. dat

de raad in beperkte mate in staat is gesteld haar controlerende taak naar behoren uit te voeren, in de zin dat de raad met de informatie niet kan controleren in hoeverre en op welke wijze de doelstellingen van het beleid in het sociaal domein worden behaald.

Fijn dat het college in haar brief aan de Rekenkamer dan ook aangeeft dat de informatievoorziening zich meer moet richten op de kaderstellende en controlerende taak van de gemeenteraad.

Tot slot het raadsvoorstel

Het voorstel is een hele technische benadering van zaken. Dat hebben we tot nu toe wel gehad. Wij stellen voor om het college ook te verzoeken in het plan van aanpak een strategisch en beleidsmatige dimensie toe te voegen. Daar hebben we recht op en dat is nodig.

Mevrouw Vijge: De PvdA heeft met veel belangstelling de uitkomsten van de RKC tot zich genomen en wil de RKC dan ook bedanken voor dit uitgebreide onderzoek.

Uitgaande van de controlerende en kaderstellende taak van de raad wil ik (na alles wat al gezegd is) het volgende opmerken:

In de controlerende taak is uit het rapport gebleken dat deze taak niet geheel naar behoren is uit te voeren, omdat de resultaten maar beperkt gekoppeld worden aan de doelstellingen van het beleid in het sociaal domein. Zodoende is niet te controleren of doelstellingen behaald worden, aldus het rapport. In de reactie vanuit het college hebben we kunnen lezen dat het college dit herkent en dat de nieuwe integrale monitor (dashboard sociaal domein) hierin een uitkomst moet gaan bieden.

De veelheid aan informatie, welke in de presentatie van 8 oktober jl. gegeven is m.b.t. tot deze monitor, heb ik niet in relatie tot dit rapport scherp op mijn netvlies staan. Het zou goed kunnen dat hierin koppelingen met de doelstellingen zijn gemaakt. Wel wil ik hiervoor nadrukkelijk aandacht vragen! Zodat de raad niet alleen geïnformeerd wordt over getallen / aantallen afgezet tegen de kosten, maar dat ook de koppeling is gemaakt met de te realiseren beleidsdoelen.

Vanuit de kaderstellende rol: Is in de Kadernota sociaal domein aangegeven hoe de toegang tot de zorg is ingericht en functioneert. Momenteel zijn er in Heerde verschillende manieren om een beroep op zorg te doen: Zorgvraag Heerde, CJG en de algemeen vrij toegankelijke voorziening. De beoogde integrale zorg, waarbij ook het voorveld betrokken is, staat beschreven in de beleidsnotitie "samenwerken binnen de sociale infrastructuur Heerde".

Het loket 0-100 komt meerdere malen naar voren. Zowel in het rapport als in de reactie van het college. Het college geeft in zijn reactie aan momenteel stappen te zetten in de doorontwikkeling van dit loket. Zoals ook tijdens de beschouwingen vorige week door onze fractie is aangegeven, wil ik hier nogmaals benadrukken vaart te maken met deze doorontwikkeling. Veel van de aangegeven verbeterpunten zullen hierin tot hun recht komen! Om effectiever, efficiënter te kunnen werken, is het noodzakelijk om te komen tot een meer integrale toegang met de nadruk op preventie, vroegsignalering en toeleiding naar zorg. Dus meer om te buigen van curatief naar preventieve zorg! Een goede samenwerking tussen alle partijen (met nadruk op alle) is voorwaardelijk om transformatiedoelen te kunnen realiseren.

Tot slot heeft het college aangegeven de relatie toegang tot zorg en de sociale draagkracht te missen. De vraag of de zorgvraag en het zorgaanbod op elkaar aansluiten, blijft onbeantwoord. Wij onderschrijven dit als fractie, maar ik heb van de heer Kriek begrepen dat dit een andersoortige vraag is die een andersoortig onderzoek behoeft. We onderschrijven dat het onbeantwoord is gebleven. Het college overweegt dit onderzoek zelf uit te voeren. De fractie PvdA wil dit streven dan ook van harte aanbevelen.

De Rekenkamer stelt scheiding van de dubbele pet van de gemeente voor. Namelijk de gemeente als aanvrager van de zorg (namens de burger) en tevens als beoordelaar van de zorg. Volgens het antwoord van het college is dit geen optie, gezien wet- en regelgeving. Daarmee wordt een belangrijk onderdeel van de conclusies van het rapport van de RKC op losse schroeven gezet. Hoe

en wat de vertaalslag uiteindelijk is van de aanbevelingen in het plan van aanpak, blijft voor ons dan op dit moment ook nog onduidelijk. Wel wil onze fractie benadrukken dat in het plan de implementatie van de aanbevelingen geborgd moeten zijn, inclusief evaluatiemomenten.

- 5 De heer Van der Rhee: De fractie van CU-SGP heeft kennis genomen van het onderzoeksrapport. Wat de raad aan het college vraagt, de afspraken die worden gemaakt over de 3 maanden na behandeling, plan van aanpak, evalueren, etc. is allemaal goed. Zet dat goed weg en maak er afspraken over dat het rapport niet ergens op een plank komt te liggen waar er niks mee gebeurt. Waar wij van zijn geschrokken, is de conclusie dat er een kloof is tussen beleid en uitvoering. Ik had
10 verwacht dat het college in haar reactie zou zeggen daar wat aan te gaan doen, maar zij ziet die kloof niet, of vele malen minder. Dat baart ons zorgen. Hoe kijkt het college hier tegenaan? Als die conclusie niet wordt overgenomen, is er dan bij het college wel het juiste gevoel van urgentie om hier op te acteren? Daar worden we door de wethouder graag over geïnformeerd. We zien daar ook een relatie met de informatie die naar ons als raad toekomt. We hebben hier veel over gesproken en
15 bijna altijd was daar vraag naar: Is er grip op? Weet de wethouder wat er gebeurt? Is het uitvoeringsapparaat toereikend? Soms moest er geld of fte bij, maar toch is er nog een kloof. Heeft het college voldoende zicht op wat en hoe er wordt uitgevoerd? Hoe willen ze dat verbeteren? Wij willen dat echt in het plan van aanpak zien. De toegang in de 3 kolommen hebben we zo afgesproken. We zien dat het zich doorontwikkelt, dus daar kijken we niet raar van op. Met de
20 kennis van nu zouden we hooguit kunnen zeggen dat we het roer misschien beter rigoreuzer om hadden kunnen gooien. Onze kernvraag zit in het onderkennen van die kloof. Wat doet het college daar aan? Het is een zeer kwalijke zaak als het college onvoldoende zicht heeft op wat er in de uitvoering gebeurt. In een kleine gemeente als Heerde kunnen we dat voorkomen.
- 25 De heer Kampherbeek: Ik heb mevrouw Sluiter een aantal weken geleden gesproken en heb toen gezegd dat de Rekenkamer eigenlijk overbodig zou moeten zijn. U hebt bewezen dat u dat niet bent. Dank u wel daarvoor. De heer Kriek heeft mooi gezegd dat ons sociaal domein uit enthousiaste mensen bestaat. Als mensen enthousiast zijn voor hun werk, komt er veel uit hun handen. Daar hebben we veel van gezien. Ik heb niet kunnen begrijpen wat die centrale kolom extra oplevert. De
30 huisartsen snoepen 40% van ons budget. Prima dat ze het doen, maar kunnen ze ons niet gewoon vertellen hoeveel geld daar aan wordt uitgegeven? Dat geldt toch ook voor onze budgetten? Ik ben het met de heer Kriek eens dat het jammer is dat de eerste monitor sociaal domein door het college is afgeschaft. Ik heb al vaker gezegd dat dat een gemiste kans is. Ik vraag al 3 jaar naar de financiële koppelingen; de één geeft geen antwoord, de ander weet het niet en weer een ander schuift het door. Daar moet echt iets aan gebeuren. Ik sluit me graag bij de woorden van de heer
35 Van der Rhee aan dat we de kloof tussen uitvoering en beleid moeten dichten.

Beantwoording door de Rekenkamercommissie

- 40 Mevrouw Sluiter: Er werd gezegd dat er een lange doorlooptijd was. In februari was de start van het onderzoek. Met een doorlooptijd van 4 maanden kom je dan in de zomer terecht. Daarna moet er naar een plek in de commissie worden gekeken en zo kwamen we in november uit. Ik had het liever eerder gezien. Mevrouw Hardam: Op 8 oktober hebben we een themaraad gehad waar een monitor werd gepresenteerd die er veel beter uit zag. Er worden al stappen gezet om tot elkaar te komen.
- 45 Mevrouw Sluiter: Ik ben blij dat het Rekenkamerrapport veel animo geeft dat er stappen worden gezet. De heer Kriek: We hebben zijdelings naar sport en cultuur gekeken. Dat behoort tot het voorveld. Deze instanties zijn vertegenwoordigd in de kerngroep en moeten met de gemeente gaan samenwerken aan een nadere invulling van de signaleringsstructuur. We hebben er wel naar gekeken en geconstateerd dat die samenwerking nog beter moet. Samenwerking in het voorliggend veld is zo belangrijk, omdat de hele transformatiegedachte de wens ademt dat je als gemeente je
50 burgers en cliënten beter kent en eerder in staat bent problemen te signaleren. Daar moet je dan wel je instrumentarium op afstemmen en moet je daar met die instanties in het voorliggend veld vorm aan geven. Je moet met elkaar afspreken wat je onder signalering verstaat. Dat is niet makkelijk en ik begrijp dat dat nog maar schoorvoetend van de grond komt. Dat is in bijna alle gemeenten het geval, simpelweg omdat nog niet is uitgesproken wat dat signaleren precies inhoudt.
55 Het gaat om instanties die niet primair een hulpverlenende taak hebben, maar waarvan wel wordt

verwacht dat ze problemen signaleren van hun leden. Dan moet je goede, sluitende afspraken maken wat dat signaleren inhoudt. Maar als je die afspraken maakt, moet je je ook verplicht voelen wat met die signalen te doen. Daar moet dus een gedegen visie achter schuilen wat je wederzijds van elkaar kunt verwachten. Er werd gevraagd wat een integrale toegang meer oplevert dan een
5 toegang langs de 3 kolommen. Je bent beter in staat een integraal systeemoordeel te vellen over de spelende problematiek. Dat wordt steeds belangrijker, omdat we in toenemende mate zien dat problematiek zwaarder en ingewikkelder wordt. Dat vraagt om een meervoudige kijk op die problemen. Dat moet je organiseren. De integrale gespreksvoerders in Heerde doen dat ook in de praktijk. Op het moment dat je het echt integraal organiseert, zeker in samenspraak met de
10 instanties in het voorliggende veld, ben je beter in staat die integrale beoordeling van problemen te realiseren. Het is niet zo dat dat in Heerde niet gebeurt, maar als je het nog integraler organiseert, ben je nog beter in staat om die integrale beoordeling te laten plaatsvinden.

Beantwoording door het college

15 Wethouder Berkhoff: Het rapport is een geweldige steun in de rug. We zijn volop bezig met de doorontwikkeling van onze toegang naar een loket van 0-100+, waarbij de 3 kolommen integraal samenwerken. Dit rapport van de Rekenkamercommissie komt ter besluitvorming naar de raad, met een concrete opdracht aan het college, samengevat in 3 beslispunten. Het is goed dat dat op deze manier gebeurt. Het college heeft een uitvoerige reactie gegeven op het rapport. Vanuit haar positie
20 kijkt het college op onderdelen anders naar bepaalde zaken in het rapport van de Rekenkamercommissie. Op hoofdlijnen onderstrepen we dat we naar een integrale aanpak moeten en naar een loket 0-100, waarin we de kloof beleid-uitvoering ondervangen en waarbij we tegelijkertijd aan de raad kunnen rapporteren, zodat u kunt monitoren of we uw beleidsdoelen voldoende halen in de door het college in gang gezette uitvoering. In het rapport is dat samengevat
25 in een aantal aanbevelingen, die niet allemaal op B1 taalniveau zijn samengevat. Het college snapt op hoofdlijnen waar we naartoe willen. Fijn te horen dat dit zich in alle gemeenten voordoet; die doorontwikkeling binnen het sociaal domein, de transformatie, het verleggen van verantwoordelijkheden in de samenleving, het vroeger signaleren, het betrekken van het hele voorveld van sport, kunst, cultuur, kerken, etc. om te zorgen dat problematieken niet escaleren,
30 maar dat zaken in de preventieve sfeer worden ondervangen. In Heerde heeft het voorveld een prominente plaats gekregen in de beleidsnotities sport en kunst en cultuur. Het is een ontwikkeling die de samenleving samen met ons moet doormaken. Mevrouw Hardam begon haar betoog met het gat dat tussen het opstellen van dit rekenkamerrapport zit en wat in de themaraad van 8 oktober is gepresenteerd en dat een deel van de zaak ondervangt.

35 Wat het college heeft beziggehouden, is de vraag wat de samenleving op het punt van sociale draagkracht aan kan. Kunnen we nog meer loslaten, of moeten we meer naar ons toehalen? Dat is nog niet volledig duidelijk. De toegang is tot in de diepte onderzocht. Het college erkent dat die doorontwikkeling full speed door moet gaan. Ik hoop dat dat allemaal gaat lukken, ook in financiële
40 zin. Vanuit het beleid uit 2014 is destijds een sociale infrastructuur opgezet in kolommen. Dat heeft van de zijde van de gemeente ook de nodige investeringen geleverd. Toen ik hier in december 2015 aan begon, had men voor 1 groot wijkteam gekozen. Dat had veel geld gekost en er was geen ruimte dat hele spel opnieuw te doen. De beleidsontwikkeling is niet stil blijven staan, want in 2017 hebben wij de Kadernota sociaal domein vastgesteld en zijn we de integrale gedachte van 0-100
45 gaan invoeren. Langzamerhand begint de implementatie van die aanpak.

Er zijn 2 scenario's; we kunnen de toegang bundelen, of verbreden. De Adviesraad Sociaal Domein stelt ook vast dat dat idealiter het plaatje naar de toekomst zou zijn. Een brede basisvoorziening,
50 een zeer laagdrempelige toegang waar mensen zonder schroom binnenlopen en ter plekke die multidisciplinaire professionals treffen, zou een goede zaak zijn. Met de verbetering van de monitor die 8 oktober in de themaraad is gepresenteerd, hebben we een belangrijke stap gezet in de koppeling tussen beleidsdoelen en effecten. We kunnen de trends waarnemen om te schakelen in beleid.

Als de raad op die 3 punten gaat besluiten, zal het college zorgvuldig onderzoeken of er elementen in dit rapport, en met name in de aanbevelingen, zitten die nog geen onderdeel uitmaken van ons plan van aanpak. Dat zullen we moeten meenemen in de verdere doorontwikkeling van het loket 0-100. Als er nog waardevolle elementen in de monitoring zitten, zullen we misschien nog moeten bijschaven. De punten B en C betekenen de uitvoering oppakken en zorgvuldig rapporteren. Hier wordt gesproken van een jaarlijkse rapportage, maar ik neem aan dat wij dat sowieso bij de normale momenten van de planning- en controlcyclus doen. Er was ingevoerd dat er 2 x per jaar dieper wordt ingegaan op het reilen en zeilen binnen het sociaal domein. Aan punt C zullen we zeer zeker vervolg geven, waarbij de frequentie hoger zal liggen. Als antwoord op de vraag van de heer Van Ommen: het college zal het raadsbesluit en de aanbevelingen van de Rekenkamercommissie serieus meenemen in de doorontwikkeling. Veel van wat zich hier afspeelt, zien we ook in het land. De gemeente is niet de aanvrager van zorg. De cliënt vraagt aan, of er komen signalen vanuit het voorveld. Op een gegeven moment is er een doorverwijzing. In Heerde kennen we de unieke situatie dat we een aantal algemene voorzieningen hebben waarbij sprake is van een lichte toets. Wij verwijzen door naar een instelling die de AVR doet en de zorg voor een Schoon en leefbaar huis. Juist doordat men vroeg in die huishoudens opereert, is er de signalerende functie binnen de AVR. Dan vindt pas de indicatiestelling in de diepte plaats en wordt afgewogen wat de juiste inzet is. Als die situatie het niveau overstijgt van wat een algemene voorziening aan kan, kom je automatisch in maatwerk en gaat het door naar zwaardere zorg. Over een jaar weten we hoe de vlag erbij hangt. Nu het college een bestuursopdracht heeft gegeven, verwacht ik dat we rond de zomer van 2019 met voorstellen bij de raad zullen komen.

Tweede termijn

De heer Van Ommen: Het lijkt mij lastig actie te ondernemen in iets waarin je je niet herkent. Kan het college genoeg putten uit dit rapport om tot concrete acties te komen? De heer Oosterhof: Het komt mij voor dat wethouder Berkhoff zaken wat marginaliseert, terwijl hier serieuze zaken aan de orde zijn. De kloof tussen beleid en uitvoering baart de VVD veel zorgen en dat wordt door de commissie breed gedragen. Zorg dat je in control komt en grip houdt. Wij zien grote opgaven om te bezuinigen. Dat mag geen gevolg zijn van gebrek aan grip op control. Mevrouw Van Dijk: De wethouder heeft aangegeven dat het mogelijk is suggesties mee te geven voor het plan van aanpak. De suggestie van D66/GL; we investeren in preventie en vroegsignalering, ga dan met alle organisaties om tafel en probeer een gedeelde visie te krijgen. D66/GL vindt het ook belangrijk dat er wordt geïnvesteerd in de samenwerking met huisartsen. Wij delen niet de mening van de wethouder dat we niet kritisch kunnen kijken naar het werken in 3 kolommen. Wij zien daar wel mogelijkheden. In het rapport lezen we dat een zorgpunt is dat er onvoldoende scheiding is tussen beleid en uitvoering. Kan de opsteller van het rapport aangeven waar specifiek het zorgpunt voor de gemeente Heerde zit? Mevrouw Vijge: Mijn grootste zorg is dat er een raadsvoorstel voor ligt, waarbij bij punt 3a staat dat: *"binnen 3 maanden na behandeling van het onderzoeksrapport in de gemeenteraad ter uitvoering van de in dit rapport opgenomen aanbevelingen een plan van aanpak op te stellen en aan de raad toe te zenden."* Ik heb niet helder wat er in dat plan van aanpak gaat komen. De wethouder zegt dat er een discrepantie ligt tussen de in het plan getrokken conclusies en de vertaalslag daarvan naar een plan van aanpak. In het kader van het besluit dat wij straks moeten nemen, heb ik zorgen over punt 3a. De heer Van der Rhee: Ons punt blijft die kloof. Het college geeft aan die geconstateerde kloof tussen beleid en uitvoering niet te ervaren. Wordt die urgentie wel op de juiste waarde geschat? Ik heb het idee dat de Rekenkamercommissie dit punt laat liggen in haar nawoord. Wellicht om er geen groot punt van te maken, maar voor ons zit hier een kernpunt. Als de urgentie van die kloof niet wordt ervaren, houden we 2 werelden. Dan krijgen we misschien wel informatie, maar is dat geen informatie van wat er daadwerkelijk gebeurt. Daar willen we graag opnieuw de vinger bij leggen. De heer Kampherbeek: Op pagina 34 staat bij het 4^e aandachtspuntje: *"Vanaf dat moment wordt de raadscommissie periodiek geïnformeerd via zogenoemde kwartaalrapportages die hoofdzakelijk bestaan uit cijfers over aantallen cliënten en aantallen voorzieningen die zijn verstrekt. Deze rapportages worden elk kwartaal opgemaakt, maar niet elk kwartaal ook aan de raadscommissie Samenleving verstuurd."* Wat gaat u daar aan doen? Ik hoor u weer over een planning- en controlcyclus en over een uitstort van het hele sociaal domein. Over enige financiële verantwoording heb ik u niet gehoord. Wat gaat u daar concreet aan doen?

Beantwoording door de Rekenkamercommissie

Mevrouw Sluiter: Er wordt gevraagd naar de kloof tussen beleid en uitvoering en hoe nu verder. Het heeft alles te maken met sluitende werkafspraken met de instanties die verwijzen. Zij hebben het probleem helder, maar dan moet je het wel over dezelfde visie en maatschappelijke opgave hebben. Daar zit qua integraliteit het probleem. Als je daar in gaat schakelen, kun je stappen zetten en tot doorontwikkeling komen. Dat is ook de basis voor het beleid dat u hier maakt. Als je informatievoorziening, integraliteit en de geconstateerde kloof tussen beleid en uitvoering in de juiste lijn plaatst, kom je een paar stappen verder.

De heer Kriek: "Kloof" is misschien een groot woord. Niet alles wat in de beleidsnota's is opgenomen is daadwerkelijk in de praktijk omgezet. Daar wijzen we op. Dat heeft met name betrekking op de voorliggende voorzieningen in die signaleringsstructuur. Dat is ongelooflijk belangrijk en daar heeft het college een stap gezet met de nota 0-100. Er is wel een aanzet gegeven. Er was nog een vraag over de scheiding tussen het aanvragen, beoordelen en verstrekken van een indicatie waardoor toegang tot zwaardere achterliggende zorg wordt gegeven. Dat lijkt op een slager die zijn eigen vlees keurt; de integrale gespreksvoerder die samen met de cliënt de vraag formuleert en de collega ambtenaar die beoordeelt of de aanvraag de rechtmatigheidstoets kan doorstaan. Dat proces komt oorspronkelijk uit de uitvoering van de WMO, waar het doorgaans om simpele voorzieningen ging. De vragen in het sociaal domein worden steeds ingewikkelder en daarom is het goed verschillende expertises te betrekken bij de toeleiding tot die aanvraag en dat integraal vorm te geven en niet bij een integrale gespreksvoerder neer te leggen. Het heeft te maken met de organisatie van die toegang, meer integraal werken en meer op afstand zetten, zodat je de expertise die je nodig hebt om de aanvraag op te stellen beter kunt gebruiken.

Beantwoording door het college

Wethouder Berkhoff: Ik ben blij dat ook de heer Kriek zegt dat "kloof" een groot woord is. Het is van belang te beseffen dat wij zelf die afstand tussen beleid en praktijk ook hebben ontdekt. We zijn niet voor niets gekomen met een plan van aanpak 0-100. Dat krijgt nu pas zijn volle omvang. Als antwoord op de vraag van de heer Van Ommen of het college wat met het rapport doet: Ja, wij doen er zeker wat mee. De heer Van Ommen: De vraag was of u voldoende input uit het rapport kunt halen om iets te kunnen doen. Wethouder Berkhoff: Er zitten zeker punten in die voor een verdiepingsslag zorgen in het proces waar wij mee bezig zijn. Daar doen we wat mee. Wij marginaliseren niet en we gaan met de ketenpartners om tafel. Dat varieert van vrijwilligersorganisaties tot de zorginstellingen. Ook de huisartsen worden daar in betrokken. Mevrouw Vijge vroeg naar de discrepanties: Als we elementen die het rapport biedt en die voor versterking kunnen zorgen om de toegang te optimaliseren en beleid en uitvoering op elkaar af te stemmen, onvoldoende hebben onderkend, dan nemen we die mee. Dan zullen we ons plan van aanpak versterken. Binnen 3 maanden krijgt de raad daar de geüpdatete versie van. Het college is ervan overtuigd dat we met het Plan van aanpak 0-100 juist de kloof tussen beleid en uitvoering proberen te tackelen. Het sociaal domein wordt steeds complexer. Bijna iedere problematiek kent integrale aspecten, dus je moet het integraal aanpakken. Alleen hele goede slaggers kunnen eigen vlees keuren. Het belang van de cliënt moet altijd voorop staan en niet het belang van het zorgaanbod. Jongeren en ouderen zo lang mogelijk zelf redzaam houden is waar we binnen het sociaal domein voor staan. De heer Kampherbeek heb ik meermalen geantwoord. De heer Kampherbeek refereert aan de eerste monitor. 8 oktober hebben we een monitor laten zien. Gesplitst over 3 kolommen, waarbij nog enige verbetering en afstemming tussen die kolommen kan worden gemaakt. Wij gingen uit van wat de doelstellingen waren. Dat is aan de raad gepresenteerd, ook in relatie tot cijfers. De heer Kampherbeek vraagt of dat weer ieder kwartaal komt. Als het college de raad de juiste informatie biedt bij de planning- en controlcyclus en we gaan een paar keer per jaar met de raad wat dieper op de materie in, doen we een goede zaak om de raad in de kracht te zetten om de beleidsdoelen bij te stellen en het college daarvoor kaders en opdrachten mee te geven. De heer Kampherbeek: Voorafgaand aan de raad van 8 oktober heb ik een aantal zaken over financiën gevraagd. U heeft gezegd dat gewoon op z'n beloop te laten. Ik heb daar nooit antwoord op gekregen. U zegt dat u een heleboel dingen doet, maar u geeft geen financiële antwoorden. U

- geeft wel €1,75 mln. aan personeel uit per jaar. Als raad hebben we recht op een stuk verantwoording. Als je als raad verantwoordelijkheid wilt dragen, moet je ervoor zorgen dat je die gegevens krijgt. U slaat antwoorden gewoon over en dat geeft geen pas. Wethouder Berkhoff: Het college legt verantwoording af bij de raad middels een Voorjaarsnota, een midzomeranalyse, een Najaarsnota en een jaarrekening. Ook tussentijds heeft het college, bij financiële ontwikkelingen, de raad middels ARI's geïnformeerd. Het gaat ver om te zeggen dat u geen informatie krijgt. Het gaat erom op wat voor abstractieniveau de raad bivakkeert en op wat voor detailniveau het college. Moet dat zo blijven, of is dat binnen dualisme verboden terrein?
- 10 Voorzitter: De wethouder heeft een toezegging gedaan aan mevrouw Vijge. Wordt het raadsvoorstel daar nog op aangepast? Wethouder Berkhoff: Dit is een raadsvoorstel van de Rekenkamercommissie. De raad is opdrachtgever van de Rekenkamercommissie. Dat gaat buiten het college om. Het college neemt uw besluiten ter harte en voert deze uit.
- 15 De voorzitter vraagt of dit als A- of B-onderwerp naar de raad kan. Mevrouw Vijge wil er graag een B-onderwerp van maken, omdat zij wel aanpassingen in het raadsvoorstel wil zien. Voorzitter: Dan moet u tegen die tijd een amendement voorbereiden.
Conclusie: de commissie stemt in met behandeling in de raad als B-onderwerp.
- 20 De voorzitter bedankt mevrouw Sluiter en de heer Kriek. Mevrouw Sluiter: Ik ben erg verheugd dat dit rapport zo uitgebreid is behandeld. Dank daarvoor.

13. Vaststelling geactualiseerde Organisatieverordening van de gemeenteraad Heerde

- 25 Introductie onderwerp: Het fractievoorzittersoverleg stelt de raad voor een gewijzigde Organisatieverordening gemeenteraad Heerde 2018 vast te stellen. Belangrijkste wijziging is de samenstelling van raadscommissies en de mogelijkheid een extra commissielid te benoemen indien een fractie een commissievoorzitter levert. Tegelijk wordt voorgesteld de geldende verordening te actualiseren en een aantal technische/redactionele wijzigingen door te voeren. Deze zijn verwerkt in een nieuwe verordening.
- 30

Eerste termijn

- De heer Oosterhof: Er is een werkgroep Democratische processen, waar ook leden uit deze commissie in zitten. De eerste bijeenkomst was erg positief. Dit is een heel traditioneel voorstel. In het kader van participatie en de dialoog met de burger en onderling, zouden we wat ruimhartig met de toepassing van deze verordening om willen gaan. Experimenteren is erg belangrijk. Artikel 10 geeft ruimte om als raad of commissie op een andere plek te vergaderen dan deze plek. Daar zouden we mee kunnen experimenteren.
- 35
- 40 Mevrouw Grotenhuis: De fractie van CDA kan instemmen met dit raadsvoorstel om een extra commissielid toe te voegen. Dit is een goede onderlegger voor het voorstel van de heer Oosterhof. In de werkgroep Participatie kunnen we het daar verder over hebben.
- De heer Tuinman: In andere gremia is al voldoende over de aanleiding voor dit raadsvoorstel gesproken. De fractie van CU-SGP kan met dit voorstel instemmen.
- 45
- Mevrouw Van Dijk: Bij mij kwam dezelfde gedachte op als bij de heer Oosterhof. Er is mij uitgelegd dat dit voorstel is bedoeld dat er een extra commissielid kan worden benoemd. Ik ga ervan uit dat er een aangepaste versie van de organisatieverordening komt als wij met een advies van de werkgroep komen.
- 50
- De heer Mast: De fractie van de PvdA is het eens met het voorstel.
- De heer Van Ommen: GBP sluit zich aan bij de vorige sprekers.
- 55

Beantwoording door het college

Wethouder Cegerek: Het gaat om een wijziging, met name bij het leveren van een voorzitter door fracties. Daarmee vervul je een onafhankelijke functie en kun je als fractie niet de politiek inhoudelijke inbreng doen. Daarom is er ruimte gemaakt om een extra fractielid te benoemen. Dit is uw eigen instrument en uw eigen keuze en het is prima om daar zo invulling aan te geven. De heer Oosterhof vraagt te experimenteren. De verordening is robuust genoeg en er zijn mogelijkheden om als raad zelf invulling aan themaraden te geven. U heeft allerlei mogelijkheden m.b.t. het agenderen van onderwerpen, interpellatieverzoek, initiatiefvoorstel. Elk individueel raadslid kan daar gebruik van maken. Binnen deze verordening zie ik wel ruimte voor de raad om gebruik te maken van de locatiekeuze. Maak daar vooral gebruik van.

Voorzitter: Voor themabijeenkomsten maken wij af en toe gebruik van de gemeentewerf.

Advies per fractie/ samenvattende conclusie voorzitter

Conclusie: de commissie stemt in met behandeling in de raad als A-onderwerp.

Slot Samenleving

14. Rondvraag Samenleving

De heer Mast: Er zijn signalen dat er in de wijken problemen zijn ontstaan tussen statushouders en autochtone burens. Is het college hiervan op de hoogte? Zo ja, wat zijn dan globaal de knelpunten en welke maatregelen zijn of worden er genomen? Wethouder Cegerek: Het college is hiervan op de hoogte. Het gaat om verschillende gezinnen en verschillende typen problematiek. Klachten komen soms bij de wijkagent terecht en soms direct bij de gemeente. Vanuit de gemeente wordt er buurtbemiddeling ingezet om een oplossing voor het probleem te zoeken. In het ene geval gaat het om een multi-probleemgezin waar meerdere instanties bij betrokken zijn. In dit geval is ook sprake van een multidisciplinair overleg, waarbij de woningbouwvereniging, de wijkagent en buurtbemiddeling allemaal aan tafel zitten. We proberen op verschillende manieren tot een oplossing te komen. Eerst proberen we met gesprekken tot elkaar te komen. Dat lukt niet altijd, ook omdat hier meerdere soorten problematiek spelen. Mevrouw Van Dijk: Afgelopen week hebben we een rapport van de Ombudsman kunnen lezen waarin knelpunten met inburgeraars zijn vastgesteld. Is dat in Heerde ook zo? Wethouder Cegerek: Daar waar knelpunten zijn, proberen we oplossingen te zoeken. Inburgeraars bieden we verschillende instrumenten aan, waaronder het zo snel mogelijk eigen maken van de taal en wegwijs maken in de Heerder samenleving. Waar nodig wordt er veel vanuit vrijwilligerswerk ingezet om mensen zo snel mogelijk te laten participeren in de samenleving. Dat gaat niet altijd meteen goed, maar dan zoeken we zo snel mogelijk naar een oplossing. Mevrouw Van Dijk: De VNOG blijkt problemen te hebben met de financiën. Dit zal gevolgen voor gemeenten hebben. Wat kan dit voor Heerde betekenen? Wethouder Meijer: Dit is het college bekend. Binnenkort zal het college hier over spreken en morgen in de audit treft u hier in de Najaarsnota ook iets over aan.

Wisseling commissievertegenwoordiging en voorzitter

Voorzitter Nienhuis sluit de vergadering van de commissie Samenleving om 21.25 uur. Voorzitter Van der Rhee opent de vergadering van de commissie Ruimte om 21.30 uur. Mevrouw Tigchelaar wordt vervangen door de heer Mast, mevrouw Landman wordt vervangen door mevrouw Van Dijk, de heer Volkers wordt vervangen door mevrouw Hardam en de heer De Weerdt door de heer Van Ommen.

Adviezen/bespreken Ruimte

15. Behandeling aanvragen vooruitlopend aan RES (energietransitie)

Introductie onderwerp: Het college vraagt de commissie te adviseren over de behandeling van aanvragen voor energieopwekking (wind/zonne-energie) binnen onze gemeente, vooruitlopend op nieuw vast te stellen beleid. Het college stelt voor grootschalige initiatieven die zich voorafgaand aan

het vast te stellen regionale afwegingskader aandienen en buiten de bestaande ruimtelijke kaders vallen toch in overweging te nemen en die per geval voor advies aan de raad voor te leggen.

Inspreker

- 5 De voorzitter geeft het woord aan inspreker de heer Brouwer. Het betoog is als bijlage aan dit verslag toegevoegd.

Vragen aan de inspreker

- 10 De heer Mateman: Waarom neemt u de tijd uw initiatief hier toe te lichten? Heeft u al eens contact gehad met de energiecoöperatie? De heer Brouwer: Ik heb al contact gehad met de energiecoöperatie. Ik wil mijn initiatief hier toelichten, omdat ik het belangrijk vind er draagvlak voor te krijgen. Ik begrijp dat ik, om dit te doen, ondersteuning nodig heb van Heerdenaren, dus ik wil dit in overleg en in goede samenspraak doen. De heer Van der Linde: Heeft u naar voorbeelden uit het land gekeken? De heer Brouwer: Ik ben nog niet op een ver niveau, maar ik heb contact
15 gezocht met het bedrijf Zonnestroom B.V., die behoorlijk wat ervaring heeft met zonneparken. Ik heb hen ook nodig, want in mijn eentje gaat mij dit niet lukken. Er zijn voorbeelden, waarvan ik er in de flyer één laat zien. Ik vind het zicht en de ondersteuning van de biodiversiteit en de ecologie erg belangrijk. Dat is voor mij de kern van het verhaal, naast het CO2-vrij opwekken van energie.

- 20 Voorzitter: Dank voor het inspreken en het initiatief. Wij realiseren ons als politiek dat we dit nooit alleen kunnen en dat we de maatschappij nodig hebben. We zullen moeten kijken hoe we invulling aan dergelijke initiatieven kunnen geven. Zowel voor u als voor ons is de energiecoöperatie een belangrijk aanspreekpunt.

Eerste termijn

- 25 De heer Van der Linde: Heerde is recent toegetreden tot de Cleantechregio, waarmee we ons hebben geconformeerd aan een aantal zaken m.b.t. energieneutraal zijn. 2030 lijkt nog ver weg, maar als je ziet wat er allemaal nog moet worden gedaan, is het eigenlijk ook heel dichtbij. Daarnaast zijn we geconfronteerd met de RES. Dat legt extra druk op. We moeten voorstellen doen
30 om energieneutraal te worden. Voordeel van het toetreden tot de Cleantechregio is dat we dat met elkaar kunnen doen. Het college wordt geconfronteerd met de praktijk van alledag. In Heerde hebben we te maken met de Structuurnota 2012, vastgesteld door de gemeenteraad. In haar wijsheid van toen heeft de gemeenteraad besloten geen grootschalige energieopwekking toe te staan. Dat betekent dat het college nu aanloopt tegen aanvragen die in strijd zijn met de
35 Structuurnota 2012. We moeten daar toch mee verder, want stilstand is achteruitgang. CU-SGP staat achter het voorstel om grootschalige initiatieven toch in overweging te nemen en per geval voor advies voor te leggen aan de gemeenteraad. Dan houden wij er grip op. Wij vinden dit allemaal belangrijk, dus laten we gezamenlijk optrekken en niet stil blijven staan.

- 40 Mevrouw Kwekkeboom: We begrijpen dat er behoefte is aan een afwegingskader. Als er op die kaders vooruit wordt gelopen, ontstaat tegelijkertijd de zorg voor precedentwerking. Maar stilstand is bijna achteruitgang in deze snelle tijden. Is het mogelijk voor de plannen die er nu liggen, in samenwerking met de energiecoöperatie en een werkgroep uit de raad, in een participerende vorm een voorlopig afwegingskader te bedenken, waarbij de kunst kan worden afgekeken bij de
45 gemeenten binnen de Cleantechregio die daar al mee te maken hebben gehad?

- De heer Horst: De fractie van de PvdA wil graag ruimte bieden voor nieuwe initiatieven. Die moeten niet te lang op plank blijven liggen, maar de volledige aandacht krijgen van het college. We willen echter wel dat er zorgvuldig naar initiatieven wordt gekeken en dat de raad op passende wijze wordt
50 geïnformeerd. Daarnaast lijkt het ons van belang dat er voor initiatieven die veel impact hebben op de omgeving gezorgd wordt voor voldoende draagvlak bij o.a. omwonenden en andere belanghebbenden. We kijken uit naar de plannen die het college rond de energietransitie zal presenteren en we moedigen initiatieven van harte aan.

De heer Van Ommen: GBP is in principe erg blij met dit raadsvoorstel. Het is goed dat het college voornemens is voor één keer buiten de kaders te denken. Het gaat om een opdracht van ongeken-
de omvang. In verschillende themaraden zijn we goed voorbereid op dit onderwerp. Wij hebben deze
avonden als heel waardevol ervaren, waarvoor dank. In het voorstel benoemt het college het
5 dilemma waar ze op dit moment tegen aan loopt. Dat is dat er aanvragen kunnen worden ingediend
(en die worden ook verwacht), terwijl er lokaal en in regionaal verband nog geen kader is
vastgesteld. E.e.a. wringt natuurlijk met onze Structuurvisie. Wij begrijpen dat dit een groot
dilemma is. Geen enkele inwoner zit te wachten op horizonvervuilende mega bouwwerken, of
manieren van energieopwekking die enorm veel lawaai of stank veroorzaken. Maar in de
10 themabijeenkomsten hebben we te horen gekregen dat kleine maatregelen niet genoeg zullen zijn.
We zouden zelfs tekort komen wanneer ieder gebouw in de gemeente zonnepanelen zou hebben.
Dat er grote plannen ontwikkeld moeten worden, is duidelijk, maar wij willen er direct voor pleiten
alle burgers en eventuele betrokkenen van begin af aan te betrekken bij elk plan, idee, voorstel dat
zowel vanuit ons als gemeente als vanuit de burger zelf komt. Laten we het vanaf het begin goed
15 aanpakken, want dit is een onderwerp dat veel reuring veroorzaakt. Er wordt verwacht dat er in
2019 een concept van de RES kan worden vastgesteld. Kan het college een concretere planning
geven? Het dilemma is de strekking van het voorstel. GBP wil oproepen alle aanvragen die
binnenkomen te inventariseren en met de raad te delen, ongeacht of ze kunnen worden uitgevoerd
of niet. Zo houden we alle lijntjes kort. In één van de themabijeenkomsten werd gezegd dat
20 bepaalde maatregelen erg effectief zijn en andere veel minder en dat daar keuzes in moeten worden
gemaakt. Zijn er inmiddels al ideeën van keuzes die we gaan maken en heeft het college al in beeld
wat wel en wat niet effectief is?

De heer Jalink: Zelf ben je er soms niet zo voor om dingen in het landschap aan te passen, maar
25 voor 2030 moeten we aan heel veel voorwaarden voldoen. Dan kun je de kop niet in het zand
steken. Dan moeten we ook kleinschalige initiatieven omarmen. Bij grote initiatieven moeten we ook
verder durven kijken en durven aanpakken. We hebben een mooie landschappelijke gemeente, dus
een initiatief als zonnevelden moet goed in het landschap worden gezet, zodat het minder opvalt. De
VVD kan verder achter dit voorstel staan. Ik merk weinig van de energiecoöperatie en vind dat dat
30 tot nu toe redelijk traag gaat.

De heer Mateman: Het is mooi om te zien dat de markt en de burgers vooruitlopen op wat we als
politiek kunnen regelen, want er dienen zich al initiatieven aan waar we nog geen beleid voor
hebben bedacht. De fractie van het CDA vindt inpassing erg belangrijk. In 2012 hebben we gezegd
35 geen grootschalige opwekking te willen. Daar staan we nu iets anders tegenover, mits het goed
wordt geborgd. We moeten de burgers er bij betrekken. Ik sluit me aan bij GBP dat we haast
moeten maken met de ontwikkeling van de visie hoe we willen omgaan met duurzame energie. Ik
zou graag willen dat dat aansluit op de ontwikkeling van onze Omgevingsvisie. Daar komen dingen
samen. Mijn oproep aan het college is, neem in de Omgevingsvisie de energieopwekking mee. Hoe
40 kijkt het college aan tegen het betrekken van de burgers?

Beantwoording door het college

Wethouder Meijer: Dank voor het brede draagvlak. Ontwikkelingen in de samenleving gaan
inderdaad sneller dan je bestuurlijk in regelgeving vast kunt leggen. Dat is vaker zo, maar dit is een
45 dusdanige ontwikkeling dat het het college verstandig leek beraad te hebben voordat gemeentelijk
en regionaal de beleidskaders ontwikkeld zijn. Er zijn concrete initiatieven. Bij de
rioolwaterzuiveringsinstallatie hebben we al een vergunning afgegeven voor het ontwikkelen van een
klein stukje zonneweide. Dat ligt zo buiten het zicht dat het naar het idee van het college geen
zorgen oplevert. Maar er zijn meer initiatieven. Omdat het een nieuw speelveld is dat buiten de
50 Structuurvisie ligt, leek het het college verstandig om bij grootschalige initiatieven met de raad te
spreken. Dan kunnen we lerende wijs worden. Het zijn vaak onderwerpen die meteen
maatschappelijke impact hebben. Landelijk zijn er voorbeelden voorhanden waar het goed gaat,
maar ook waar het mis gaat. We moeten proberen de goede dingen te doen, dus zorgvuldig een
participatief traject opstarten en kritisch kijken naar lokale landschappelijke inpassing. Ook moeten
55 we er bij initiatieven naar kijken dat een investeerder van elders er niet met de winst vandoor gaat,

5 maar dat lokale opwekking leidt tot lokale teruggave en dus verdeling van lusten en lasten. Daar
waar lusten en lasten dicht bij elkaar worden gehouden, zie je vaak een groter enthousiasme voor
een vaak ingrijpende verandering als er wind- of zonne-energie komt. Het is zinvol eerst de
casussen te bespreken tegen een achtergrond van een zich vrij snel ontwikkelende agenda. Op 20
10 november komen de 7 raden van de Cleantechregio bij elkaar om intensief te worden geïnformeerd
over de regionale energiestrategie. In januari 2019 hopen we een raadsvoorstel te kunnen
neerleggen hoe we dit lokaal willen invullen. Als 7 gemeenten hebben we de ambitie voor de zomer
het bod van de RES aan het rijk klaar te hebben. Dat is best een snel tempo. Tegelijkertijd loopt er
ook een omgevingsvisietraject. Er is winst te behalen door dat gezamenlijk op te pakken. Het
15 college proeft draagvlak en wil graag zorgvuldig en in participatie met initiatiefnemers werken. Het
liefst hebben we dat initiatiefnemers in hun buurt al draagvlak verwerven. Dat is erg belangrijk voor
het lanceren van nieuwe initiatieven. Ik kan me voorstellen dat het wat stil lijkt rondom de
energiecoöperatie. Ik heb die beleving zelf niet. De energiecoöperatie heeft een mooi plan op tafel
gelegd dat intensief wordt doorgerekend en van advisering wordt voorzien. We hopen binnenkort in
20 het college te bespreken hoe we ons als gemeente en energiecoöperatie tot elkaar kunnen
verhouden. Dan zal het niet lang duren voor we daar met u over doorspreken. We moeten de
komende tijd buiten de eigen kaders denken. Dat is altijd spannend als iets nog niet in het
bestuurlijke vat is gestoken. Dan is er altijd vrijheid van denken. Tegelijkertijd moet je dat
terugbrengen naar wat goed is voor Heerde en wat de samenleving als draaglast kan opbrengen.

20 Wethouder Berkhoff: Vooruitlopend op de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan wat later in deze
collegeperiode wordt vastgesteld en waarin we de kaders vastleggen, zullen er al initiatieven komen
die behandelendwaardig zijn. Die moeten een eigen afweging krijgen en een zorgvuldige procedure
doorlopen. Daarom wil het college goede initiatieven per geval aan de raad voorleggen, omdat wij,
25 voordat de energietransitie en klimaatadaptatie in de Omgevingsvisie liggen verankerd, geen rem op
goede dingen willen zetten. Inhoudelijk is dit de portefeuille van collega Meijer, maar het
vergunningsverleningstraject hoort bij de ruimtelijke portefeuille. Zodoende zal het college
gezamenlijk per geval voorstellen voorleggen.

30 **Tweede termijn**

Mevrouw Kwekkeboom: Hoe gaan de processen in z'n gang? Wanneer wordt de raad geïnformeerd?
Op welke manier worden betrokkenen meegenomen? De heer Mateman: Ik vind het op zich een
goede gedachte dat, als een project invloed heeft op burgers en zij daarin kunnen meedenken, er
een soort fonds is waarvan de opbrengsten worden ingezet in de samenleving. Hoe gaan we dat
35 concreet doen en welke instrumenten hebben we daarvoor? Biedt de exploitatiewet daarvoor
aanknopingspunten, zeker bij grootschalige initiatieven? Het is goed daar op voor te sorteren en dat
in beleid vast te leggen. Ik zou graag willen dat het college daar over gaat nadenken. Ik mis in de
beantwoording in hoeverre we dit traject, waarin we als Cleantechregio een bod richting het rijk
moeten doen, samen kunnen laten lopen met de Omgevingsvisie. Is het haalbaar dat qua planning
40 parallel te laten lopen?

Beantwoording door het college

Wethouder Meijer: Normaliter loopt dit de standaard conceptaanvraagprocedure door en komt dit bij
de raad op tafel. U vraagt naar het verhaal daarvoor. Bij de Algemene Beschouwingen heeft
45 mevrouw Van Amerongen gezegd dat het college de stoute schoenen moest durven aantrekken. Hoe
zal per casus verschillen, omdat de locatie of omvang per casus zal worden bekeken. De hoe-vraag
aan de voorkant beantwoorden is bijna niet te doen. Zonnepanelen op een dak is iets anders dan 2
hectare zonnepanelen. Het hangt ook af van de manier waarop de aanvrager daar in het voortraject
al mee is omgegaan. We zullen dit zorgvuldig moeten doen. De heer Mateman maakt een mooie
50 toevoeging dat we over fondsen gaan nadenken. Dat is waar het college ook staat. Het is nog
onontgonnen terrein. Met het duurzaamheidsfonds hebben we enige ervaring opgedaan, maar dat
zullen we nog verder moeten ontwikkelen. Dat gaan we de komende tijd doen, ook in Cleantech
verband. In andere gemeenten is al ervaring op dat gebied opgedaan. Op het moment heb ik daar
geen pasklaar antwoord op. De heer Mateman: We moeten nu voorsorteren. Als we dat niet goed
55 beleidsmatig en juridisch verankeren en er komt een initiatief voorbij terwijl wij dit niet aan de

voorkant hebben geregeld, is het lastig de klok terug te draaien. We moeten er geen 2 jaar mee wachten. Wethouder Meijer: Daarom ligt er ook een discussienota voor. Het college wilde met het signaleren van vraagstukken die we normaliter vanuit ons eigen beleid gewoon aan de kant kunnen leggen, dit als thema agenderen. Daar is dit onderdeel van. Met het agenderen van deze notitie geeft het college aan dat zij eerste stappen zet.

Advies per fractie/ samenvattende conclusie voorzitter

Voorzitter: Er zijn adviezen gegeven. De raad wil hierbij worden betrokken, ook als het kleinere verzoeken zijn. Tegelijkertijd geeft de commissie ruimte grootschalige initiatieven niet aan de kant te leggen, maar ze hier te presenteren.

16. Inzameling huishoudelijke afvalstoffen

Introductie onderwerp: Ter uitwerking van het amendement van 12 maart 2018 legt het college een discussienota voor aan de raadscommissie over de inzameling van huishoudelijke afvalstoffen. Het college stelt voor:

1. De inzamelingsfrequentie van restafval in minicontainers tot 1 juli 2019 te handhaven op eens per 4 weken en per 1 juli 2019 om te zetten naar eens per 6 weken;
2. Kennis te nemen van het bereikbaarheidsonderzoek ondergrondse restafvalsystemen;
3. In te stemmen met een uitbreiding van 11 ondergrondse systemen voor de inzameling van restafval;
4. Een participatief proces met onze inwoners op te starten om tot een definitieve locatiekeuze te komen;
5. Om te komen tot een 100% circulaire afvalinzameling in afstemming met Rova:
 - een pilot voor de inzameling van luiers- en incontinentiemateriaal verder uit te werken;
 - een doorkijk voor de langere termijn op te stellen;
 - een opzet voor een langjarige communicatiecampagne 'Heerde Circulair' uit te werken;
6. De Raad in het tweede kwartaal van 2019 nader te informeren over de voortgang.

Eerste termijn

De heer Horst: Het is niet de eerste keer dat dit onderwerp op de agenda staat. Vlak voor de verkiezingen hebben we hier nog over gesproken. Het debat was die avond constructief pittig en er is toen een amendement aangenomen om van 4 naar 6 weken te gaan, met als startdatum 1 januari. De fractie van de PvdA was er destijds geen voorstander van dat op die wijze te doen. De reden waarom zien we terug in dit voorstel, waardoor we wel voorstander van dit voorstel kunnen zijn. De wethouder wil 1 juli starten met de verschuiving van 4 naar 6 weken. In het amendement stond 1 januari, maar het college heeft extra tijd nodig. Is 1 juli haalbaar? Welke actie gaat u ondernemen om het aantal huishoudens te verlagen dat nu niet uitkomt om de container 1 x per 6 weken aan te bieden? Kijkend naar de locatiegegevens van die 11 extra ondergrondse containers waar een participatieproces voor op gang wordt gezet, zorgt het college er dan voor dat tijdens de bewonersavond duidelijk is op welke locatie die containers exact komen te staan? Kan de wethouder meer vertellen over de voorgestelde proef met luiers en incontinentiemateriaal? Wanneer verwacht u hier iets concreets in? Daarom was de PvdA destijds geen voorstander om van 4 naar 8 weken te gaan. Destijds lag er, naar onze mening, geen compleet voorstel. Dat ligt er nu wel, waardoor wij positief zijn over de verschuiving van 4 naar 6 weken. Inwonersparticipatie staat nu ook op de agenda. Het voorstel dat hierna komt, gaat over het verhogen van het variabele tarief. Hoe zorg je ervoor dat mensen afval scheiden? We doen het goed in Heerde met het restafval, maar hoe zorgen we voor die volgende stap? Het voorstel dat hierna komt vinden we positief; de vervuiler betaalt.

De heer Sellies: Het minder frequent ophalen van restafval met uitbreiding van ondergrondse containers is wat de fractie van CU-SGP betreft weer een stap in de goede richting. Door deze maatregel hoeft de wagen minder vaak te rijden. Minder rijden betekent ook minder kosten. Wat gaat de burger hiervan merken? Op dit onderwerp hebben wij vaker van ons laten horen. Wat ons betreft mag er wat meer vaart worden gemaakt. Daarbij valt te denken aan voorlichting bij jonge ouders over wasbare luiers. Vanmiddag werd binnen onze fractie een artikel gedeeld van Milieu Centraal, die een pilot met een aantal gemeenten is gestart om wasbare luiers onder de aandacht te

brenge bij jonge ouders. Hierdoor wordt het aantal kilo's restafval behoorlijk verminderd en is het voor de ouders nog goedkoper ook. Ook valt te denken aan bedrijfsafval en scholen, waar het scheiden van afval nog helemaal niet zo vanzelfsprekend is. Ons kwam ter ore dat zowel bij scholen als bedrijven alles in 1 bak verdwijnt. Last but not least willen we aandacht vragen voor de plastic zakken; de stankoverlast, het aantrekken van ongedierte en het slordige straatbeeld wanneer de zakken worden aangeboden, is menigeen een doorn in het oog. Wij willen er daarom voor pleiten zo snel mogelijk over te gaan op de oranje container, zoals onze buurgemeenten dat ook al doen. Wij hopen dat hierdoor de overlast geen belemmering wordt goed te blijven scheiden.

Mevrouw Kwekkeboom: De fractie van D66/GL is ook verheugd te constateren dat de inzameling naar 6 weken is gebracht i.p.v. 8 weken en dat de ingangsdatum naar voren is geschoven, juist om de inwoners hier vanaf het begin goed bij te betrekken. Hoe verhoudt de investering van 11 extra ondergrondse containers zich tot het toekomstplaatje dat er geen restafval meer is, omdat alles kan worden hergebruikt? Wat zijn de kosten? Die worden in dit stuk niet genoemd. Vanuit stedenbouwkundige uitgangspunten wordt er een afstand van 2 meter genoemd tot de bebouwing. Waar komt dat vandaan? Dat lijkt ons minimaal. Is dat i.v.m. overlast en waar bestaat die overlast dan uit?

De heer Van Ommen: Communicatie is heel belangrijk in deze zaak. Jammer te lezen dat onder het kopje communicatie staat: "*Communicatie en het creëren van betrokkenheid is essentieel. In samenwerking met de ROVA wordt hiervoor een communicatieplan opgesteld.*" Hadden we dan niet al aan de voorkant een soort conceptcommunicatieplan moeten zien, of mogelijke scenario's onder ogen moeten krijgen? Dan hadden we iets over de communicatie kunnen zeggen. Want daar draait het allemaal om. Nu gaan we adviezen geven, waarbij wij het idee hebben dat we eerst meer over verschillende manieren van communiceren hadden moeten weten. Had de in punt 5 genoemde pilot m.b.t. inzameling van luiers en incontinentiemateriaal niet al eerder uitgevoerd moeten zijn? Hadden wij dat niet moeten weten? Dit is een belangrijk iets en heeft de meeste onrust bij de burgers opgeleverd. Was die pilot verder uitgewerkt, dan waren burgers misschien beter gerust te stellen geweest in de communicatie. Het is belangrijk advies te geven over het al dan niet handhaven van de ophaalfrequentie. Ik vind het verbazingwekkend in het voorstel te lezen: "*Een alternatief is de huidige inzameling te handhaven en alleen in te zetten op verdere bewustwording en verbetering van het scheidingsgedrag door het opzetten van een structurele voorlichting- en communicatiecampagne.*" Dat lijkt me veel goedkoper en veel makkelijker. Waarom komt dit als alternatief naar voren, terwijl we al eerder besluitvorming hebben genomen? Als dit werkt, is dit toch veel goedkoper?

De heer Jalink: De VVD omarmt dit voorstel. We hebben een discussie gehad en zijn teruggegaan naar 6 weken. Daar kunnen wij ons in vinden. Is het verstandig precies in de vakantieperiode te beginnen, of zetten we alles goed op de rail en beginnen we 1 januari? Als we weer zo'n warme zomer hebben, hoe gaat het dan met stankoverlast? Mensen krijgen pasjes. Worden die in een buurt ingedeeld, zodat je naar een vaste container moet, of kun je naar alle containers toe?

De heer Nienhuis: Het CDA was één van de partijen die er wat scherper in stonden. Velen zijn al content met het voorstel zoals dat voorligt. Is 1 juli wel het juiste moment? Als een organisatie zelf aangeeft dat 1 januari ook een optie is, denk ik dat 1 juli net zo kunnen, maar dat 1 januari beter zou zijn. Hoe bereiken we iedereen op het juiste moment? Het CDA kan ermee instemmen dat in januari te doen. Ik schrok ervan dat bijna de helft van de adressen in Heerde nog niet weg kan met 1 x per 6 weken. Ik kan me niet herinneren dat ik dat getal van 2.963 adressen eerder heb gezien. Het college noemt als alternatief "*verdere bewustwording en verbetering van het scheidingsgedrag door het opzetten van een structurele voorlichting- en communicatiecampagne.*" Dan lijkt het me handig dat we er het komend jaar op gaan inzetten dat dat getal drastisch vermindert, want dat zijn wel heel veel adressen in Heerde die niet met 1 x per 6 weken weg kunnen. Het CDA had in eerste instantie ingezet op 1 x per 8 weken. Ik kan me voorstellen dat iemand in een bepaalde periode wat meer afval heeft, maar als dat 40% is, moet er nog wel wat veranderen. Dan is het niet gek daar

nog een jaar de tijd voor te nemen. Hoe kijkt het college er tegenaan om het getal van 2.963 adressen substantieel te verminderen?

Beantwoording door het college

5 Wethouder Cegerek: Op dit dossier liggen aardig wat uitdagingen. PvdA en CDA vragen of 1 juli haalbaar is. Dit is een uitvoering n.a.v. het amendement dat door de raad is aangenomen, waarin is gesteld dat we per 1 januari 2019 willen ophogen naar 6 weken. Dat was een goed uitgangspunt, want stilstaan was geen optie. We hebben te maken met landelijke richtlijnen en daar moeten we in Heerde per inwoner vaart achter zetten. Om dat proces zo zorgvuldig mogelijk vorm te kunnen
10 geven, heb ik afgelopen zomer meegedeeld dat het college dit met een halfjaar wilde verlengen. Het college wilde de bewoners gehoord hebben. Het college is veelvuldig met de ROVA in gesprek geweest en denkt met dit proces 1 juli te kunnen halen, ook met de uitbreiding van 11 ondergrondse containers. Dat gaat niet zomaar. Het getal van 2.963 inwoners laat zien dat er nog een uitdaging ligt en dat we meer informatie moeten verstrekken waarom we dit willen doen en wat er allemaal in het restafval verdwijnt. Aan de andere kant doet Heerde het t.o.v. andere gemeenten goed. We zitten al op 80%, terwijl de landelijke doelstelling 20-20-75% is en van 250 kg naar 100 kg wil gaan. De heer Nienhuis interrumpeert: Op zich heeft u gelijk, maar u mag die koppeling niet maken, want onder het huidige aanbiedgedrag staat dat het percentage in Heerde hoger ligt dan gemiddeld in vergelijkbare ROVA-gemeenten. We doen het landelijk in de scheiding misschien wel
20 goed, maar we blijven achter in het aanbiedgedrag. Wethouder Cegerek: Daarmee doelt u op die 2.963 huishoudens. Daar ligt de uitdaging. In de grijze container verdwijnen veel grondstoffen die worden verbrand, terwijl die als grondstof voor nieuwe produkten kunnen worden gebruikt. Er komt bijv. 10 kg papier in de grijze container, terwijl dat apart kan worden gehouden. Voor PMD en textiel ligt dat op 7 kg. Landelijk 135.000.000 kg restafval, alleen al voor textiel. Op Heerder schaal is dat 7 kg. Als dat wordt verbrand, ben je kapitaal aan het vernietigen. Het is voor ons de uitdaging om met een goed communicatieplan te komen om mensen bewust te maken dat ze meer kunnen scheiden en dat dat winst is voor milieu en portemonnee. Dat brengen we terug in het volgende advies voor variabele tarieven. Hoe minder vaak je restafval langs de weg zet, hoe minder vaak je hoeft te betalen. Het college wil zo goed mogelijk invulling geven aan bewustwording en communicatie. De
30 ROVA heeft ervaring met andere gemeenten en u zult daarvan voorbeelden terugvinden die we op Heerder schaal willen toepassen. Er is een nieuw bedrijf in Nijmegen opgestart. Eind dit jaar kunnen we kijken of luiers hier middels een pilot kunnen worden verwerkt. Daarvoor zijn we in gesprek met de ROVA en die ondernemer. Met de nadere uitwerking kom ik zo snel mogelijk naar de raad. Het scheelt enorm als dat uit de grijze container wordt gehaald. Het doorverwerken van een variabel tarief betekent een extra stimulans om minder vaak de grijze container langs de weg te zetten. Ik ben blij dat de fractie van CU-SGP zegt dat dit een stap in de goede richting is. Je kunt niet alles in 1 keer goed regelen. We bouwen het stap voor stap in. We willen de bewustwording breder delen en daar horen ook campagnes en scholen bij. Dat wordt een onderdeel van Heerde Circulair. Er is een landelijke stichting die actief aan de slag is met voorlichting over wasbare luiers. Het is zeker een optie dat in de communicatie mee te nemen. Er is naar verschillende criteria gekeken waarom een bepaalde locatie geschikt kan zijn voor een ondergrondse container. We gaan met inwoners in gesprek om precies te bepalen welke plek dat moet worden. Die criteria hebben ook met logistiek en toegankelijkheid te maken, zoals ondergrondse bekabeling. Een communicatieplan willen we zo uitgebreid mogelijk inzetten, ook gericht op de doelgroep waar de heer Nienhuis naar verwijst.
40 Alternatieven kun je altijd noemen, maar dit is de weg die we in eerste instantie willen gaan. Als we het in de variabele tarieven kunnen doorberekenen, is dat ook winst voor de portemonnee van burgers. Trash is cash en dat geldt voor inwoners, maar ook voor ondernemers die afval als grondstof kunnen gebruiken. Milieupasjes zijn voor alle ondergrondse containers te gebruiken. Mevrouw Kwekkeboom vroeg wat dit gaat kosten. Incidenteel gaat het €30.000,= kosten. Dat halen we uit de reserve. De kosten voor het structurele deel kunnen we terugverdienen doordat er een verlaging is van de inzamelkosten.

Tweede termijn

De heer Sellies: Incidenteel kost het €30.000,= en er is een besparing doordat de auto minder rijdt.
55 Wat levert dat voor de burger op? De heer Nienhuis: Wij onderschrijven volledig de stimulans

hiervan. Zoals ik net al zei, opteerde het CDA voor 1 x per 8 weken. Als een organisatie zelf aangeeft het niet op 1 januari 2019 te redden, horen wij graag hoe de organisatie denkt het dan wel te kunnen regelen. Ik ben benieuwd of de ROVA er vertrouwen in heeft dat het per 1 juli prima is geregeld. Want waarom noem je zelf 2 data? We willen dat dit met zo min mogelijk overlast voor de burger gebeurt en dan moet je kritisch zijn op data die worden genoemd. Dit is meedenken en geen kritiek op beleid.

Beantwoording door het college

Wethouder Cegerek: Als de afvalcontainer minder vaak komt, heb je als burger een andere frequentie. Van 6 naar 12 heeft een doorberekening op de variabele kosten. I.p.v. 3 x betaal je dan 2 x voor de grijze container. De heer Jalink: De pasjes worden pas volgend jaar 3-7 december uitgegeven. Als dit per 1 juli wordt ingevoerd en je hebt nog geen pasje, waar moet je het dan laten?

Mevrouw van Voorst (ROVA): Er is een gezamenlijke werkgroep van gemeenten en ROVA. Daarin zitten mensen van de communicatie, maar ook van de uitvoering. De planning van 1 juli is gezamenlijk besproken en is absoluut haalbaar. Bij bijzondere omstandigheden kan het zijn dat er 1 of 2 containers incidenteel niet kunnen worden geplaatst, maar inwoners krijgen op tijd een pasje voor alle ondergrondse containers. Dan kunnen ze tijdelijk even naar een andere container dan de voor hen dichtstbijzijnde. Verder uitstel van de plannen voor Heerde Circulair is niet echt wenselijk.

Advies per fractie/ samenvattende conclusie voorzitter

Voorzitter: Het advies van de commissie aan het college is om hiermee verder te gaan.

17. Doorberekening (verhoging) verbrandingsbelasting huishoudelijk restafval

Introductie onderwerp: In het landelijk Belastingplan 2019 is bekend gemaakt dat het tarief op het storten en verbranden van afval per 2019 wordt verhoogd van € 13,21 naar € 31,39 per ton. Voor Heerde komt deze door het rijk opgelegde verbrandingsbelasting neer op ongeveer € 60.000,-. Het college vraagt advies van de commissie en stelt voor: de (verhoging) van de verbrandingsbelasting door te berekenen in de variabele tarieven van de afvalstoffenheffing 2019.

Voorzitter: Er is, gezien het tijdstip, geen gelegenheid meer dit te bespreken. Moet dit voor een ander moment worden geagendeerd? Een ander voorstel is dat dit verder wordt uitgewerkt en dat de raad dat in december als verordening terugvindt. Wie is het niet met dit voorstel eens? De heer Nienhuis wil een vraag stellen. De voorzitter stelt voor die schriftelijk te stellen. Dan wordt de vraag meegenomen in het verslag.

10. Afgeven ontwerpverklaring van geen bedenkingen voor de realisatie van een koetshuis en een dierenverblijf op landgoed Bonenburg aan de Bonenburgerlaan 41 te Heerde Landgoed Bonenburg

Voorzitter: De vragen zijn al gesteld. Kunnen die schriftelijk worden beantwoord? Mevrouw Kwekkeboom: Ik ben benieuwd naar de mening van de andere commissieleden. Voorzitter: N.a.v. de beantwoording kunnen de andere fracties daar op reageren.

Slot Ruimte

18. Rondvraag Ruimte

De heer Mateman zal zijn vraag over wilde zwijnen op de A50 schriftelijk stellen. De heer Jalink: In de Hoogwatergeul ligt een landschapszone die in de markt is gezet. Is daar een tijdspanne voor? Wethouder Meijer: Deze vraag wordt via het verslag beantwoord. Mevrouw Kwekkeboom: Er is een intentieverklaring getekend met Van Wijnen voor de gemeentewerf. Ik wil het college en de ambtenaren vragen kennis te nemen van het verhaal dat ik op de Cleantechregiobijeenkomst heb gehoord hoe je ook om kunt gaan met kleine kernen. Ik kan e-mailadressen geven en wil nadrukkelijk vragen daar kennis van te nemen. Wethouder Berkhoff: Ik neem aan dat u op het Cleantechfestival doelt? Mevrouw Kwekkeboom: Ja. *[Aanvulling op het verslag. Reactie]*

portefeuillehouder: Ja, hiermee is het college bekend.]

De heer Van der Linde: De fractie van CU-SGP had ook vragen over de wilde zwijnen, maar we kijken even hoe dat zich verder ontwikkelt.

5 **19. Sluiting**

De voorzitter dankt een ieder voor zijn of haar inbreng en sluit de vergadering om 22.40 uur.

Bijlage: Betoog de heer Brouwer

10